

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 12. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211095234352/facsimile.pdf (tilgået 29. januar 2023)

Anvendt udgave: Syner

bort, muligvis jeg osse skal på en himmelfart, hvis der ikke findes alvor på jorden. Og farvel du, som – jeg kan ikke vente længere. Farvel altsammen, jer tror jeg ikke mere på, jeg må ud og finde noget nyt, hvad det så blir.

Jeg gik ned ad bakken med min violin, men da var det, ligesom alting blev levende rundt omkring mig. Jeg hørte mumlen som af en tusendtalig menneskeskare, der bifaldte, og jeg hørte fjern sang, jublende og lokkende, og enkelte hastige stemmer, der råbte til hverandre i stor forargelse, og så hørte jeg en enkelt stemme, en kvindestemme, som – men så svalmede sangen op og slettede den helt ud, og den kom ikke mer igen. Da jeg kom ned på engen, hørte jeg en uhyre skave bagved råbe på mig. Jeg vendte mig om, og da så jeg et syn.

Oppe på skrænten, hvor jeg havde siddet, stod der et menneske med en violin, og da han så, jeg vendte mig om imod ham, gik han sig straks til at synge og spille, som om han havde ventet på det vink fra mig. Mens han sang, syntes jeg, at jeg fløj hen imod ham, og sangen forekom mig osse bekendt.

Stille, stille, båden synger,
ja, så tæt forbundet stille!
hust en mø ved strøen synger:
Viselulle, hjertelille!
Båd skal vildt på bølgens rulle,
mø, gå væk med viselulle!

Despå atter en stor mumlen, og nu gik det op for mig, at jeg havde tæet fejl og sat mig på en forkeret bakke, ikke på den, hvor vi sædvanlig gik vor elskov sit aftenfor med naturpoesi og alt det, men sandsynligvis på en eller anden trokkløjt, som jeg ikke havde anet noget om. Det viste sig osse, at samme høj stod åben, og inde fra hørte jeg sølsom musik. Mens jeg overvejede, om jeg turde gå ind, fik jeg øje på dørvogteren, og da han så min violin, lod han mig straks passere.

Der kom mig en i møde og sa: Kan du spille?

Det bejaede jeg, og derpå foretog jeg nogle af de kærligheds-sange, som jeg tidligere så ofte havde forlystet mig – os – med.

Mens jeg spillede, stod manden og skår millioner af de forferdeligste ansigter, som om han var i en nødsom pine, og da jeg høkk op, efter at jeg havde spillet halvtreds, spurgte han: Kan du endnu flere? Jeg rødmede for hans blik og tav, men jeg kunde endnu hundrede og halvtredsindstyve. Sådan nogle øjne har ingen før lavet, når jeg foretog mit livs erotik. Så tog han mig ved armen og førte mig et slykke ind i hulen og stansede foran en spillemand.

Hør på ham, så han. Jeg hørte.

Sådan klager et menneske i den bitreste sorg, sådan gennemgår han punkt for punkt sin jammer og gør sig sin fortvivlelses grunde tydelige een for een; sådan trænger han ned i sin elendigheds dybde for at nå og skue håbløsheden, som ligger på bunden; sådan gør et menneske sig klart, med overnaturligt mod og med tåreløs, ugendrivelig logisk strængthed, at der for ham kun er endeløs kval tilbage.

Det er frygteligt, udbrodt jeg; aldrig har jeg hørt noget lignende; er der sådan sorg til? Kan et menneske bære den?

Manden så på mig med et besynderligt blik og tog mig længere ind i hulen, indtil vi kom til en anden spillemand. Her osse på ham, så han.

Der stormede en jubel ud, som slog lig mægtige bølger mod vægge og loft, og den syntes at kunne knuse alt, omstyrte alt; slag i slag kom det, og netop som jeg troede, det havde nået himlen, sank det sammen i en latter, der tabte sig langt borte. Så sprudede det op som tårn, men straks duktes igen det hele for så atter at begynde svagt og anelsesfuldt som en dultet fryd dybt inde i et menneskes sjæl; men så voksede det med eet op til en vild begejstring, den intet menneske kan gemme tavs i sig, men må skribe ud over hele jorden, og alt, hvad der findes af livslyst i naturen, må vigne ved det mægtige kald. Således råber et menneske til den ganske skabning: Fryd dig med mig, for jeg kan ikke bære min lykkelighed alene! Stem i med mig, alt, hvad der har tunge, ti jeg har jubel i mig for en hel verden, og den vil dræbe mig, hvis jeg inde-spærmer den i mit bryst!

Sådan en glæde har jeg aldrig hørt tale om, så jeg: Er der noget menneske, som har følt den?